

Not: Kafe ruhsatlı yerde gürültü denetimi yetkisi hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-045.02-11915082
Konu : Görüş (Kafe ruhsatlı yerde
gürültü denetimi yetkisi hk.)

04/03/2025

... KURUMUNA

İlgi : ... tarihli ve 36311982-2024/13839-S.25.3035 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu Denetçiliği Kurumunun ilgi (b)'de kayıtlı yazısı ile; Kurumlarına verilen dilekçede kayıtlı hususlarda özetle, Kahramanmaraş ili, Onikişubat ilçesi, Yirmiikigün Mahallesi, 91055 Sokak, Avşar Kent Sitesinin 4 bloktan oluştuğu ve toplam 64 daire bulunduğu, sitenin C Blok altında bulunan dükkânlardan bir tanesinin 15.06.2023 tarihinde Zümrüt Organizasyon adı altında faaliyet yürüten düğün, sünnet, nişan, eğlence vb. organizasyon işi yapan bir firmaya kiraya verildiği, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (b) fıkrası gereğince 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde işyeri açılması durumunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması, tapu kütüğünde işyeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda oy çokluğu ile karar alması gerektiğinden kat maliklerinden iş yerinin açılıp çalışması için gerekli olan muvafakatname iznini almadan 15.06.2023 tarihinden bu yana faaliyetini sürdürdüğü, bu iş yerinin de, site sakinlerinin oybirliği ile imzasını almadan bu tür bir faaliyette bulunamayacağı için ruhsat talebini bağlı bulunduğu Onikişubat Belediyesinden cafe ruhsatı alarak aynı faaliyetlerine devam ettiği, Zümrüt Organizasyon olarak başlayan daha sonra ismini değiştirerek Zümrüt Cafe olarak faaliyet gösteren, gece geç saatler kadar müzikli eğlence ile düğün, nişan, sünnet vb organizasyon yapan, gelen müşterilerin siteye rahatsızlık verecek derecede araçları ile son ses müzik abartı egzoz, çevreyi kirletme vb. rahatsızlıklarından ötürü Zümrüt Cafe'nin faaliyetlerinin sonlandırılarak kapatılması ve dükkânın mühürlenmesine ilişkin sitede ikamet edenlerden 43 imzası ile Onikişubat Belediyesi Zabıta Müdürlüğüne 13.05.2024 tarihinde müracaat edildiği, Zabıta Müdürlüğünce "Biz bu iş yerine cafe ruhsatı verdik onun için siteden kimseden imza ya da izin alınmasına gerek yok, ancak cafe ruhsatı alıp başka faaliyet yürütüldüğü tespit edilirse sadece ceza yazabiliriz kapatma yetkimiz yok, kapatma yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile ve Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi ile görüşmemiz gerektiğini ..." hususlarının ifade edildiği, 22.05.2024 tarihli ve 2024/6543 dosya numarası ile Kamu Denetçiliği Kurumuna yapmış oldukları başvuruya istinaden Kurumlarınca verilen 13.06.2024 tarihli Gönderme Kararı'na istinaden Onikişubat Belediyesinin cevabi yazısında "kapatma yetkisinin Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığında olduğunun" ifade edildiği, site sakinleri olarak Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığına gidip durumu arz ettikleri ve dilekçe verdikleri, dilekçelerine "kendilerinde yetki olmadığını sadece bu işletmeye cezai işlem uygulayacaklarının" ifade edildiği, site sakinleri olarak yetkinin kimde olduğunu bilmedikleri için İçişleri Bakanlığına yaşadıkları bu durumu şikayet ettiklerini ifade ve iddia ederek, site sakinleri olarak Zümrüt Organizasyon adıyla faaliyet yürüten düğün, sünnet, nişan, eğlence vb. organizasyon işi yapan dükkanın kapatılarak

faaliyetlerine son verilmesini talep ettikleri belirtilmiş olup Kurumlarına yapılan şikâyet başvurusunun incelenmesi ve şikâyetçiye verilecek cevaba esas teşkil edecek şikâyet konusunun esasını teşkil eden söz konusu iş yerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edilmesi talebinin hangi idarenin yetkisinde olduğu konusunda Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında “*Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:*

...

d) *Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.*

...

j) *Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.*

...

İlçe (...) belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) *Kanunlarla münhasıran büyükşehir belediyesine verilen görevler ile birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.*

b) *Büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak.*

c) *Sihhî işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*

...” hükmünü,

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanununun 4 üncü maddesi “*3 üncü maddede belirtilen merciler, iznin verilmesi için yapılacak beyan ve incelemelerde aşağıda öngörülen genel kriterlere göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.*

a) *İnsan sağlığına zarar vermemek,*

b) *Çevre kirliliğine yol açmamak,*

c) *Yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak.”* hükmünü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi “*Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,”*, (g) bendi “*Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kasti olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,”* ve (t) bendi “*İş yeri: Ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri,”* hükmünü,

5 inci maddesi “İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri aşağıda belirtilen şartları taşımak zorundadır:

...

b) 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; fırın, lokanta, pastane, süthane gibi gıda ve beslenme yerleri; imalathane, boyahane, basımevi, dükkan, galeri ve çarşı gibi işyerlerinin açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması,

Tapuda iş yeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa, kat maliklerinin oy çokluğu ile aldığı kararın bulunması,

c) Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,

...

Yetkili idareler, işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapacakları denetimlerde bu hususların yerine getirilip getirilmediğini kontrol eder.” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,

14 üncü maddesi “Sıhhi işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında bu Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre Ek 1’de belirtilen şartlar aranır.” hükmünü,

Ek 3 üncü maddesi “13 üncü maddenin birinci fıkrası, 21 inci maddenin ikinci fıkrası ve 23 üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca yapılacak ilk denetimden sonra yetkili idarelerce yapılacak denetimlerde, işletmecinin kusurlu fiili sebebiyle iş yerinde oluşmuş, mer’i mevzuata aykırılıkların ve noksanlıkların tespiti halinde, bu aykırılıkların ve noksanlıkların giderilmesi için işletmeciye bir defaya mahsus onbeş günlük süre verilir. Verilen süre içinde tespit edilen aykırılıkların ve noksanlıkların giderilmemesi halinde 1608 sayılı Kanununun 1 inci maddesi gereğince işletmeciye idari para cezası verilir. Ayrıca gayrisıhhi müesseselerde aykırılık ve noksanlıklar giderilinceye kadar, sıhhi müesseselerde ise yetkili idarenin öngördüğü ve onbeş günden fazla olmayan bir süre kadar faaliyetin menine karar verilir. Aykırılıkların ve noksanlıkların giderildiğinin tespiti halinde iş yeri hakkında verilmiş olan men kararı derhal kaldırılır. Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri bakımından 2559 sayılı Kanununun 6 ncı ve 8 inci madde hükümleri saklıdır.” hükmünü,

38 inci maddesi “İş yerlerindeki müzik yayınları, 30/11/2022 tarihli ve 32029 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği hükümleri kapsamında verilmiş müzik yayın izni ile yapılır.

Müzik yayın izni ruhsata işlenmez. Ancak görevlilerce sorulduğu zaman gösterilebilecek şekilde iş yerinde bulundurulur.

Müzik yayın izni iptal edilen iş yerlerinde, müzik yayını harici faaliyetlere devam edilir. Müzik yayın izni iptal edildiği halde müzik yayını yaptığı tespit edilen iş yerlerinde, ek 3 üncü maddeye göre işlem tesis edilir.” hükmünü,

Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliğinin 2 nci maddesi “(1) Bu Yönetmelik; endüstriyel faaliyetler, ulaşım, inşaat, müzik yayını ve işyerlerinden kaynaklanan çevresel gürültü ve titreşimin kontrolüne yönelik usul ve esasları kapsar.

...” hükmünü amirdir.

Öte yandan, mezkûr Yönetmeliğin eki EK-1 “SİHHÎ MÜESSESELER İÇİN SINIFLARINA VE ÖZELLİKLERİNE GÖRE ARANACAK NİTELİKLER” başlığının D-LOKANTA, AYAKTA YEMEK YENİLEN YERLER, KAFETERYA, YEMEĞİ PAKETTE SATAN YERLER VE BENZERİ İŞYERLERİ bölümünde kafeteryalar için aranacak şartlar yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde;

- Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan iş yeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı,

- Büyükşehir olan illerde, büyükşehir belediyeleri tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki iş yerlerindeki ile büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlerdeki hariç sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin büyükşehir ilçe belediyelerince ruhsatlandırılacağı ve denetleneceği,

- İçkili yer olarak faaliyet göstermeyecek ya da içinde okey, kâğıt vb. gibi kahvehanelerde oynanan oyunlar oynatılmayacak kafeterya/kafe gibi yerlerin umuma açık istirahat ve eğlence yeri olarak kabul edilemeyeceği, bu gibi yerlerin sıhhi müessese kapsamında ruhsatlandırılması gerektiği,

- Sıhhi müesseselerin tapu kütüğünde iş yeri olarak görünen yerlerde açılmasının kat maliklerinden herhangi bir karar gerektirmediği,

- Yönetmeliğin ek 3 üncü maddesi kapsamında sıhhi müesseselerde yapılan denetimlerde, işletmecinin kusurlu fiili sebebiyle iş yerinde oluşmuş meri mevzuata aykırılıklar ve noksanlıklar incelenerek, aykırılık ve noksanlıkların tespit edilmesi halinde işletmeciye bir defaya mahsus 15 günlük süre verilmesi, verilen sürede aykırılıklar ve noksanlıklar giderilmediği takdirde 1608 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası verilerek 15 güne kadar faaliyetten men kararının verilmesi gerektiği,

- Bu bakımdan, ruhsatta yer alan faaliyet konusundan başka bir faaliyet konusunun icra edilmesi veya mevzuata aykırı olarak müzik yayın izni bulunmadan veya müzik yayın izni bulunmakla birlikte Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliğinde belirlenmiş sınır değerleri ve/veya bu Yönetmelik kapsamında belirlenen saatler dışında müzik yayını yaptığı tespit edilen iş yerlerine Yönetmeliği ek 3 üncü maddesi uyarınca yaptırım uygulanabileceği,

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Bakan a.
Genel Müdür